

De mythe van de kleine goede bank

Column
Wim Boonstra

Collega-columnist Han de Jong, chief economist bij ABN Amro nv, ging vorige week al in op de discussie over de wens om tot kleinere banken te komen. Daarbij wees hij erop dat in de vakliteratuur veel wordt gewezen op de schaalvoordelen die grote banken genieten.

Maar het is duidelijk dat banken ook te groot kunnen zijn. Het is dus goed dat er politici zijn die de discussie over de optimale

omvang van een bank openen. De optie van de terugkeer naar kleinere banken werd eerst door Tweede Kamerlid Paul Tang (PvdA) in NRC Handelsblad verwoord en naderhand door minister Wouter Bos van Financiën op televisie herhaald. De motivatie is glashelder. We moeten niet nogmaals in een situatie belanden waarin probleembanken zo groot zijn dat zij de financiële autoriteiten van hun thuisland omver kunnen trekken.

Dat is in IJsland gebeurd. Het zou ook in Ierland en misschien zelfs wel in ons eigen land zijn gebeurd als wij de euro niet hadden gehad. We moeten ons wel realiseren dat wij hier praten met wijsheid achteraf, want twee jaar geleden vonden veel mensen die het nu hebben over 'te grote banken' het nog een goed idee om via een fusie van ING en ABN Amro een nationale (én internationale) kampioen te kweken. Het kan verkeren.

Toch ligt het allemaal niet zo eenvoudig. Ten eerste is een klei-

ne bank zeker niet per definitie beter dan een grote. Het waren relatief kleine banken die in de crisis als eerste onderuit gingen en een kleine twee jaar later nog steeds aan het staatsinfuus liggen. En er zijn grote banken die de crisis op eigen kracht goed doorstaan en die de belastingbetaler tot op heden geen cent kosten.

Ten tweede is het idee van meer gespecialiseerde banken, bijvoorbeeld langs sectorale lijnen, ook geen goed idee. De suggestie van Wouter Bos dat bijvoorbeeld ABN zich maar moet specialiseren in de transportsector en dat de Rabobank dan maar groot moet worden in de landbouwsector doet wat naïef aan. Daar is de Rabobank namelijk al

Als Rabobank maar groot moet worden in landbouwsector gaan we honderd jaar terug in de tijd

heel groot, maar als dat alles zou zijn zou de bank met 80% moeten krimpen. Dat is honderd jaar terug in de tijd. En specialisatie staat op gespannen voet met een gezonde risicospreiding. Het klinkt allemaal nog niet echt doordacht.

Ook kun je de vraag stellen hoe wij in Europa ooit die ene transparante bancaire markt moeten creëren als banken worden gedwongen te krimpen en zich te concentreren op de nationale markt. Dat is een vorm van protectionisme waarvan de rekening in de vorm van een stevig welvaartsverlies uiteindelijk bij iedereen terecht komt.

Als een wankelende financiële sector een heel land in de problemen kan brengen dan is er inderdaad iets mis. Maar het kan natuurlijk niet zo zijn dat kleine landen dan maar genoeg moeten nemen met kleine nationale banken. Dan zijn het straks Duitse, Franse en Italiaanse banken die het Europese bankenveld domineren en heeft ons land een

omvangrijke sector die, ondanks de problemen waarin sommige spelers nu verkeren, tot de beste ter wereld behoort onnodig afgedankt. Dat gaat tienduizenden arbeidsplaatsen kosten en dat kan ook niet echt de bedoeling zijn.

Als de reikwijdte van de toezichhouder en de draagkracht van de 'lender of last resort' de bepalende factor is voor de optimale omvang van individuele banken, dan is dat een krachtig argument om het toezicht voor grote financiële instellingen naar Europees niveau te tillen.

Dit alles neemt niet weg dat het een goede zaak is dat het debat over de optimale omvang van de banken nu wordt aangewengeld. En dan niet alleen optimaal bezien vanuit de bedrijfsvoering van de banken, maar ook vanuit oogpunt van financiële stabiliteit.

Wordt ongetwijfeld vervolgd.

Wim Boonstra is chief economist bij Rabobank.

